

SAKINILACAK ŞEYLER (2)*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü
li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî
ecmaîn...*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi
kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü
muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem...
Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle
muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh...
Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-
muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve
selleme ennehû kâl:*

إِيَّاكَ م وَالْغُلُوفِ فِي الدِّينِ، فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ
قَبْلَكَ م الْغُلُوفِ فِي الدِّينِ

(حم. ن. ه. وابن سعد، طب. ك. ق. عن ابن عباس)

RE. 176/6 (*İyyâküm ve'l-gulüvve fi'd-dîni,
feinnemâ heleke men kâne kablekümü'l-
guluvvü fi'd-dîni.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Çocuklarımıza Kur’an Öğretmek

Ebû Dâvud, Hâkim, Beyhakî ve Ebû Ya’lâ Sehl ibn-i Muaz el- Cühenî Rh.A’ten rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ، وَعَمِلَ بِمَا فِيهِ، أَلْبَسَ وَالِدَاهُ
تَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، ضَوْءٌ أَحْسَنُ مِنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ
فِي بَيْتِ الدُّنْيَا، لَوْ كَانَتْ فِيكَ مُمْ، فَمَا ظَنُّ
كَ بِالَّذِي عَمِلَ هَذَا

(د.ك. هب. ع. عن سهل بن عاذ الجهني عن أبيه)

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.246, no:1241; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.756, no:2085; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.329, no:1948; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.65, no:1493; Sehl ibn-i Muaz el-Cühenî babasından.

(*Men karae'l-kur'âne, ve amile bimâ fîhi, ülbise vâlidâhü tâcen yevme'l-kıyâmeti, dav'ühü ahsenü min dav'i's-şemsi fî büyûti'd- dünyâ, lev kânet fîküm, femâ zannüküm bi'llezî amile hâzâ.*)

(*Men karae'l-kur'âne*) “Kim Kur'ân'ı okursa, (ve *amile bimâ fîhi*) ve hükümleriyle amel ederse; (*ülbise vâlidâhü tâcen yevme'l- kıyâmeti*) kıyamet günü anne ve babasına bir taç giydirilir. (*Dav'ühü ahsenü min dav'i's-şemsi fî büyûti'd- dünyâ, lev kânet fîküm*) bu tacın nuru, ışığı, dünya evlerini aydınlatan güneşin ışığından daha güzeldir. (*Femâ zannüküm bi'llezî amile hâzâ*) O halde Kur'ân'ı bizzat okuyup amel eden hakkında ne düşünürsünüz Onun sevabını da siz takdir ediniz.” buyurdu.

Çocukları Kur'an okudu diye öyle bir taç giydiriyorlar ki, kıyamet gününde o tacın nuru herkesi hayrete düşürüyor. Neden? Çocuklarına Kur'an'ı öğrettikleri için.

Bunun bir misali hatırıma geldi:

Haccâc-ı Zalim diye adam var ya. Herkesi bir imtihan edermiş.

Bir çocuk rast gelmiş karşısına. Çocuğu imtihan etmek için:

“—Dersin neresi?” demiş.

“—Şurası...” demiş.

Eskiden mum yapıştırırlardı defterlerine, bakmış ki o mum başka yerde.

“—Neden burasını söylemedin?” demiş.

“—Sana karşı taaccüb ettim de onun için böyle dedim.” demiş.

Hoşuna gitmiş konuşması çocuğun. Babasına gitmiş, babası değirmenciymiş.

“—Susamdan ne kadar yağ çıkar?” diye sormuş. Adam güzelce cevabını vermiş.

“—İmanın şartları kaç?” deyince, adam bilememiş.

“—Atın bunu hapse!” demiş.

Çocuğa da para vermiş mükâfat olarktan. Çocuk duymuş babasının hapse gittiğini, Haccac’a gitmiş, demiş ki:

“—Benim babamı hapse atmışsın, ben senin verdiğin paraları istemem, al paralarını! Benim babam hapisteyken ne yapayım ben bunu?”

“—Neden?” demiş.

“—Sen bana sordun, bak ben sana ne güzel cevap verdim! Babama sordun, babamı da babası okutsaydı o da sana cevap verirdi. Onda kabahat yok ki, git babasına sor. Babası da mezarda...” demiş.

Onun için evlatlarımıza Kur’an-ı Kerim’i okutmak, dinimizi öğretmek, bizim vazifelerimizin başında gelen en mühim bir vazifedir.

b. Ruhların Birbiriyle Buluşması

Taberânî ve İbn-i Asâkir, Selmân-ı Fârisî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الْأَرْوَاحُ جُنُودٌ مَجْنُونَةٌ، فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا فِي الْإِلَّهِ ائْتَلَفَ، وَمَا تَنَافَرَ مِنْهَا فِي الْإِلَّهِ اخْتَلَفَ؛ إِذَا ظَهَرَ الْقَوْلُ، وَخِزْنُ الْعَمَلِ، وَائْتَلَفَتِ الْأَلْسُنُ، وَتَبَاغَضَتِ الْقُلُوبُ، وَقَطَعَ كَلِمَةُ ذِي رَحْمَةٍ رَحِمَهُ، فَعِنْدَ ذَلِكَ لَعَنَهُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ، وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ

(الحسن ابن سفيان، طب. كر. عن سلمان)

RE. 188/7 (*El-ervâhu cünüdün mücennedetün, femâ teàrafe minhâ fi'llâhi'telefe, ve mâ tenâkere minhâ fi'llâhi'htelefe; izâ zahere'l-kavlü, ve huzine'l-amelü, ve'ste'lefeti'l-elsünü, ve tebâğadatü'l-kulûbü, ve kataa küllü zî rahimin rahimehû, feinde zâlike leanehümü'llâhu feesammehüm, ve a'mâ ebsàrahüm.*)

² İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIII, s.374; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.263, no:6169; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.23, no:24740; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.5, no:10124.

(*El-ervâhu cünüdün mücennedetün*) “Ruhlar, muhtelif neviden toplanmış askerlerdir. (*Femâ teàrafe minhâ fi’llâhi’telefe*) Onlardan Allah için tanışanlar, kaynaşırlar. (*Ve mâ tenâkere minhâ fi’llâhi’htelefe*) Allah yolunda tanışmayanlar, ihtilaf ederler. (*İzâ zahere’l-kavlü*) Söz açığa çıkınca, (*ve huzine’l-amelü*) amel bozulunca, (*ve’ste’lefeti’l-elsünü ve tebâğadatü’l-kulûbü*) lisanlar uyuşup kalpler birbirine buğz edince, (*ve kataa küllü zî rahimin rahimehû*) ve her akraba sıla-i rahmi kesince; (*feinde zâlike leanehümü’llâhu*) işte o zaman Allah onlara lânet eder, (*feesammehüm*) Sonra da onların kulaklarını sağır eder, (*ve a’mâ ebsàrahüm*) gözlerini görmez eder.”

Allah hepimizi affetsin...

Nasıl ki bu dünyada bir tanışmamız var birbirimizle, muarefemiz var; ruhların da birbirleriyle böyle tanışma ve muarefeleri vardır. Bu alemden öteki aleme geçtiğimiz vakitte orada birtakım kimselerle buluşacağız ki, bu dar-ı dünyada onlarla buluşmamıştık hiç. Buluşmadığımız halde orada onlarla buluşmamız ve onlarla sevişip böyle kardeşâne muamelemiz olacak. Bunun sebebi, ruhlar alemindeyken, ruhların birbirleriyle ülfetleri vardı. Fakat dünyadayken birisi şarkta birisi garpta idi. Şimdi ahirete göçünce, o bilgi dolasıyla orada buluşacaklar

birbirleriyle. Ama bu dar-ı dünyada görüşmek nasib olmamıştır, başka.

Eğer dar-ı dünyada iken Allah için bunlar birbirleriyle ülfet, ünsiyet edip geçiniyorlarsa, ne mutlu... Eğer burada birbirleriyle ülfet ve ünsiyet edemiyorlar, kavga gürültü içinde iseler, bunlar da ruhlarının birbirleriyle ünsiyet edemeyişlerinden ileri geliyor.

Bak şimdi birbirimizle konuşuyoruz tatlı tatlı, güzel güzel.

“—Ben seni çok seviyorum, sen çok iyi bir adamsın, şöyle büyüksün, böyle güzelsin, alimsin, fazılsın...” diyoruz.

Fakat ameller saklanıyor. Diller birbiriyle münasebet peyda edebiliyorlar, ama içleri birbirlerine uymuyor.

Şimdi bugünün hadiseleri bunun çok açık bir nümunesidir. Konuşuyoruz, anlaşıyoruz, şöyle yapalım diyoruz. Bakıyorsun ki o istenilen şey meydana gelmiyor. Niçin? Dillerimizle mutabık kalmıştık ya...

Dillerimiz mutabık kalmıştı ama kalplerimiz mutabık değildi. Onu da orada izhar edemedik. Ben pekiyi diyorum ama, içim onu istemiyor benim. O öyle değildir diyemedim. Büyüklüğünden korktuk yahut şundan çekindik. Onu öyle diyemedik; “Pekiye efendim, çok güzel, münasiptir.” dedik ama tatbikatını yapamadık. Yapılmasını da istemiyoruz.

Kalpler birbirleriyle ünsiyet edemiyor, istemiyor birbirini. Kalpler istemeyince, her akraba u taallukat birbirlerinden uzaklaşıyor. Amca tanımıyor, dede tanımıyor, dayı tanımıyor, hala, teyze tanımıyor.

Ancak böyle kalpler buğz içerisinde olursa, akraba u taallukat ile de ilişki kesilirse, o zaman o insanlar Allah-u Teâlâ'nın lânetine müstehak olurlar. Bu lânete müstehak olunca, kulakları sağır olur, gözleri kör olur.

Şimdi biz birkaç ay gezindik etrafta... Çok va'z u nasihat, çok güzel konuşmalar dinledik, hepsine de bayıldım. Çok güzel konuşuyorlar. Çok güzel hatipler, çok güzel vaizler, bayıldım hepsine yani.

“—Allah feyizlerini müzdâd etsin, ömürlerinizi müzdâd etsin... Siz var olunuz, sağ olunuz.” diye içimden böyle çok dualar ettim.

Fakat o güzel sözler, o güzel hutbeler, o güzel vaz u nasihatlar orada tesir ediyor; oradan çıktıktan sonra hiçbir şey kalmıyor.

Şair Akif'in Ankara'da bir camisi varmış, cuma namazına oraya götürdüler. Oradaki hatib efendi gelmemiş, bana dediler:

“—Hutbeyi sen oku!”

“—Misafirim, beni mazur görün!” dedim.

Neyse vakit de geldi. Bir hocaefendi minbere çıktı. Ne kadar güzel bir hutbe okudu tesettür hakkında... Ben de bayıldım, herkes de bayıldı. Çok güzel buluşlar bulmuş. İşte meyvalardan örnek verdi:

“—Bakın, meyvaların üzerine Cenâb-ı Hak bir kabuk yaratmış. O kabuk o meyvanın muhafazasıdır diyor. O kabuğu soydun muydu, o meyvanın tadı gider, çürür, bir işe yaramaz hale gelir. O kabuk onu muhafaza ediyor. Allah-u Teâlâ sana örtü vermiş. Seni de o örtü muhafaza eder. Sen o örtüyü attın mıydı kabuğundan soyulmuş mevya gibi bozulur gidersin!” diyor.

Buna benzer çok güzel sözler söyledi. Ama herkes yolundan zerre kadar ayrılmıyor. Neyse gene istikamet, aynı istikamet.

Allah kusurlarımızı affetsin...

c.Dinde Aşırılıktan Sakının!

Ahmed ibn-i Hanbel, Neseî, İbn-i Mâce ve Hâkim, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِيَّاكَ مُ وَالْغُلُوفِ فِي الدِّينِ، فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ
قَبْلَكَ مُ الْغُلُوفِ فِي الدِّينِ
(حم. ن. ه. وابن سعد، طب. ك. ق. عن ابن عباس)

RE. 176/6 (*İyyâküm ve’l-gulüvve fi’d-dîni, feinnemâ heleke men kâne kablekümü’l-guluvvü fi’d-dîni.*)

³ Neseî, *Sünen*, c.X, s.83, no:3007; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IX, s.134, no:3020; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.215, no:1851; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.637, no:1711; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.IV, s.316, no:2427; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.435, no:4063; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

(*İyyâküm ve'l-gulüvve fi'd-dîni*) “Dinde ifrattan sakının!”

(*Feinnemâ heleke men kâne kablekümü'l-guluvvü fi'd-dîni*) Sizden öncekiler, ancak dinde ifratları dolayısıyla helâk oldular.”

İnsanlar hep bir derecede değildir. Mezheplerin ihtilafı da bundan ileri gelmiştir. Herkes kudretine göre Peygamber SAS’in yolundan gidiyor. Yol hep Peygamber SAS’in yoludur, başkasının yolu değildir. Fakat seçicilerden bazıları şiddetlisini seçmiş, bazıları da daha ruhsatlısını seçmiş.

Onun için böyle geceleri uyumamak suretiyle ibadet eden, ömründe çok oruç tutmak suretiyle vakitlerini geçirenler vardır. Efendimiz SAS de bunları yapıyordu. Mesela bir gün oruç, ertesi gün bozmadan bir oruç, bozmadan bir oruç, bozmadan bir oruç... Böyle tutardı. Ashab-ı kiram derlerdi ki:

“—Biz de yapalım!”

“—Yok! Size yok! Niçin? Ben Allah-u Teâlâ’dan doyuruluyorum. O beni yediriyor ve içiriyor ve doyuruyor. Siz buna tahammül edemezsiniz. Siz yapmayın bunu.” derdi.

Demek ki tahammül edebilmek imkânı olanlara ruhsat var, edemeyenlere ruhsat yok! Onun için ifrat ile tefritin ortasında olmak en güzel bir şeydir.

d.Ölüyü Arkasından Methetmeyin!

Tirmizî, Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet etmiştir. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِيَّاكُمْ وَالنَّعْيَ، فَإِنَّ النَّعْيَ مِمَّنْ عَمِلَ الْجَاهِلِيَّةَ
(ت. عن ابن مسعود)

RE. 176/7 (*İyyâküm ve'n-na'ye, feinne'na'ye min ameli'l- câhiliyyeti.*)

(*İyyâküm ve'n-na'ye*) “Ölüyü yalan sözlerle medh etmekten sakının! (*Feinne'na'ye min ameli'l-câhiliyyeti*) Zira bu, cahiliyet amellerindendir.”

Bu belki bugün de olagelmektedir. Bazı cahil insanlar ölümlerin arkasından methiyeler yaparlar. Bunu Efendimiz SAS yasak ediyor, “Ölümlerin arkasından böyle şeyler yapmayın!” diyerek. Onun için ölmezden evvel babaların vazifelerinden birisi, vasiyet edecek;

“—Sakın ha, ben öldükten sonra, bu gibi şeyler yapmayacaksınız!” diyecek.

Yaparlarsa, yapanlar mesul olur. Ölüye bir şey olmaz. Ama vasiyet etmeden, geride kalanlar böyle mersiyelerle, gayr-i meşru şeyleri yaparlarsa kendisi de mesul olur. Yalnız bunun için değil de her şeyde baba evladına hâkim olmak durumundadır. Onu yalnız yedirip, içirip; vücudunu büyütüp, besletip, okutmak kâfi değil.

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.85, no:906; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan, *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.614, no:42445; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.353, no:9795.

Aynı zamanda onun dininin de hafızı olmalıdır. “Bakayım çocuğum hangi yol üzerinde gidiyor?” diye ona nezaret edecek ve ona hâkim olacak. İslam yolunun üzerinde yürümeye onu teşvik edecek, gayret edecek elden geldiği kadar. Kendi haline bıkarsa, tabii hiç olmaz.

e.Ara Bozmaktan Sakının!

Tirmizî, Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِيَّاكَ مُوسَى وَذَاتِ الْبَيْتِ فَإِنَّهَا الْحَالِقَةُ
(ت. صحيح غريب عن أبي هريرة)

RE. 176/8 (*İyyâküm ve sûe zâti’l-beyni, feinnehel-hâlikatün*) (*İyyâküm ve sûe zâti’l-beyni*) “Ara bozmaktan sakının! (*feinnehel-hâlikatün*) Çünkü o helâk edicidir.”

İki kimse arasında çekişme, muhasama... İster kabileler arasında olsun, ister cemiyetteki çeşitli parçalar, hizibler arasında olsun; bunlara sebep olacak şeylerden çok sakının! Ayrılık ve bölücülük kat’iyyen yapmayın!

Siyasi çalışmalar yapan kimselerin, başka partilere mensup kimseler hakkında, “O şöyledir, bu böyledir.” diye su-i zannı mucib olacak sözler söylemek, fitne meydana getirmek nihayette helâki mucibtir. Çünkü müslümanlık kardeş olmayı gerektirir.

⁵ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.48, no:2432; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.438, no:8482; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.58, no:5481; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.X, s.357, no:9805.

Peygamber SAS başka bir hadis-i şerifte:⁶

وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكَمُ اللَّهُ

(مالك، خ. م. ط. حم. ت. عن أنس)

RE. 466/5 (*Ve kûnû ibâda'llâhi ihvânen kemâ emerekümü'llâh*) “Ey Allah’ın kulları, Allah’ın size emrettiği gibi kardeş olun!” buyuruyor. Kardeşler bölünür mü birbirinden? Hiç bölünmezler. Öyleyse siz de böyle şeylere sebep olmayın!

f. Soyunmaktan Sakının!

Tirmizî, Abdullah ibn-i Ömer RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

يَا كُمْ وَالتَّعَرَّى، فَإِنَّ مَعَكُمْ مَنْ لَيْ فَارِقِكُمْ
إِلَّا عِنْدَ الْغَائِطِ، وَحِينَ يَفْضِي الرَّجُلُ إِلَى أَهْلِهِ،

فَاسْتَحْيِ وَهْمًا، وَأَكْرِمْ وَهْمًا

(ت، غريب عن ابن عمر)

⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.V, s.2253, no:5718; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1982, no:2558; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.695, no:4910; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.329, no:1935; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.907, no:1615; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.199, no:13075; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.476, no:5660; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.144, no:398; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.280, no:2091 ve 2092; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VI, s.252, no:3549 ve 3550; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.215, no:25372; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.268, no:6615; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.232, no:20850; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.7, no:1694; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.500, no:1183; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s101, no:605; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.2158, no:3157; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.14, no:16086.

⁷ Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.490, no:2724; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.391, no:26632; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.335, no:9751.

RE. 176/9 (*İyyâküm ve't-tearrâ, feinne meaküm men lâ yûfâriküküm, illâ inde'l-gàiti, ve hîne yakdı'r-racülü ilâ ehlihî, fe'stahyûhüm ve ekremûhüm*)

(*İyyâküm ve't-tearrâ*) “Soyunmaktan sakının! (*Feinne meaküm men lâ yûfâriküküm*) Çünkü sizinle beraber olan ve sizden ayrılmayan melekler vardır. (*İllâ inde'l-gàiti*) Onlar ancak def-i hacet zamanında, (*ve hîne yakdı'r-racülü ilâ ehlihî*) bir de hanımınıza yakın olduğunuzda ayrılırlar. (*Fe'stahyûhüm ve ekremûhüm*) Öyleyse onlardan hayâ edin ve onlara ikram edin!”

Tearri; soyunmak, çıplak olmak.

Soyunmayın, çıplak olmayın, avret yerlerinizi açmayın! Çünkü evinizde de olsa, sizden ayrılmayan Allah'ın melekleri var. Evinizde de olsanız, başınızı örtünün, edebinize riayet edin. Örtülü olun, tesettürlü olun. Böyle olmazsanız sizinle beraber olan meleklerle eziyet etmiş olursunuz. Çünkü o melekler sizin yanınızdan hiç ayrılmazlar. Daima sizin harekâtınızı tesbit ile memurlar. Yazarlar daima, iyinizi ve kötünüzü... Onun için sizden kat'ıyyen ayrılmazlar.

Yalnız iki yerde ayrılırlar: Birisi yüz numaraya gittiğiniz vakitte, onlar böyle kirlili yerlere girmezler. Birisi de zevciyet muamelesi yapıldığı vakitte o zaman da çekilirler.

Binâen aleyh onun haricinde olan diğer vakitlerde, eğer böyle çıplak duracak olursanız o meleklerinizi müteazzi edersiniz, rahatsız

edersiniz. Bu da sizin için elbette hayır olmaz. Öyleyse sizden ayrılmayan, daima sizin üzerinizde murakıb ve gözcü olan meleklerden hayâ edin, sakının, utanın!

Daha? Yalnız utanmakla kalmayınız, onlara ikram da ediniz. Ne vereceğiz? Yemek çıkaracak değiliz onlara. Para da veremeyiz. Onlara ikram, edeb dahilinde hayat ile olur. Edebinize riayet ederek oturun, kalkın!

g. Nefis ve Hevâ Gönülleri Öldürür

Es-Secezî, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِيَّاكَ م وَالْهَوَىٰ، فَإِنَّ الْهَوَىٰ يَصِمُ وَيَ عَمِي
(السجزي في الإبانة عن ابن عباس)

RE. 176/10 (*İyyâküm ve’l-hevâ, feinne’l-hevâ yusımmu ve yu’mî.*)

(*İyyâküm ve’l-hevâ*) “Hevâdan sakının!
(*Feinne’l-hevâ yusımmu ve yu’mî*) Şüphesiz heva, kişiyi sağır ve kör eder.”

Ne kadar güzeldir Peygamber SAS Efendimiz’in sözleri; İkişer kelimededen ibaret. Şu nefis ve hevâ diyoruz ya;

“—Bu nefis ü hevânıza uymayın!” diyor.Nefs ü heva ne ister? Yesin, içsin, yaşasın... Bunu ister. Teklifat-ı ilahiyenin altına girmek istemez. Sünnet-i seniyyeye ittibanın altına girmek istemez.

⁸ *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.547, ho:7831; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.X, s.353, no:9797.

O demin söylediğimiz büyüklerin halleri; en çok mütâlea ettikleri şey siyer, şemâil, fıkıh, hadis ve tefsir kitaplarıdır. Bunları mütâlea ederler ve kendilerini de bu okuduklarına uydurmaya çalışırlar. Maksat yalnız dinlemek ve bilmek değil, bildiğini tatbik edebilmektir.

Bu bildiğini tatbik edebilmek için, o zat nasılsa bir gün helâyâ girerken sağ ayağını önce atmış. Helâyâ girerken mâlûm ya, sol ayakla girilecek. Camiye girerken sağ ayak atılacak, camiden çıkarken sol ayak atılır. Bunlar adab-ı İslâmiyeden olmakla beraber bu adam nasılsa bir aceleye mi geldi, nasıl olduysa, sağ ayağını atmış. Atar atmaz aklı başına gelmiş ama iş işten de geçmiş. Bunun için ne kadar ağlamış adamcağız;

“—Ben nasıl oldu da bu sünnet-i seniyyeye riayet edemedim de bu gaflete düştüm?” diyerekten.

Bugün bizim halimize ağlamak mı lazım, ne yapmak lazım bilmem gayrı.

Nefs ü hevaya ittibâ, netice itibariyle gönülleri öldürür. Gönüller öldükten sonra, vücudun yaşamasının kıymeti yoktur. Hayvan yaşayışı gibi bir hayat...

Yine hayvan, tabii olarak Allah'ı zikreder.. Hayvandır, mükellef de değildir. Fakat Allah-u Teâlâ'nın zikrini de bırakamaz o. Nasıl vücut nefes almak mecburiyetindedir. O nefes aldıkça hiç şuuru olmadan Allah Allah Allah der o. Bilmeyerek. Fakat insan ki şuur sahibidir, şuur

sahibi olduğu halde Allah'ın rızasına aykırı olaraktan yaşadığı hayat, hayat değildir. O ölü bir hayat. Ölü insanların, böyle insanlar arasında yürüdüğünü görmek isterseniz, bu gafillere bakın demişler. Onun için nefs-i hevasına uyan insanlar hadd-i zatında daha dünyadayken ölmüşler yani. Hayatta ölmüşler. Canları var, başka.

İnsanı hem kör yapar, hem de sağır yapar nefs ü hevaya uymanın felaketi. Batıllara uymak yani. Batıl olan, dinin müsaade etmediğı şeylere uymak insanın gözlerini kör eder, kulaklarını da sağır eder. E biz bunu yapıp duruyoruz hocaefendi, ne gözümüzün kör olduğu var ne de kulağımızın sağır olduğu var. Bundan daha beter körlük mü olur? Hakkı bugün dinletmenin imkanı yok, dinlemiyor herif. Batıla dönmüş bir kere, oradan kesseniz de ayıramazsınız. E bundan daha nasıl bulursunuz?

Allah affetsin kusurlarımızı... Onun için nefs ü hevâya uymamanın çaresini arayıp bulmak lazım. Yoksa dünyada yaşasan ne olacak. Herkes yaşıyor. Muayyen bir zaman yaşayacak, ondan sonra gidecek.

h.Riyâdan Sakının!

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

⁹Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.388, no:1563; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.481, no:7522; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.333, no:9741.

إِيَّاكَ مُ أُنْ تَخْلُطُ وَاطَاعَةَ اللّٰهِ تَعَالَى بِحَبِّ ثَنَاءِ
الْعِبَادِ، فَتَحْبَطَ أَعْمَالُكَ مُ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 176/11 (*İyyâküm en tahlitù tàata'llâhi teâlâ bi-hubbi senâi'l-ibâdi, fetahbeta a'mâlüküm.*)

(*İyyâküm en tahlitù tàata'llâhi teâlâ bi-hubbi senâi'l-ibâdi*) “Allah-u Teâlâ için yaptığınız ibadet ve taate, kulların sizi övmeleri arzusunun karıştırmaktan sakının! (*Fetahbeta a'mâlüküm*) Sonra amelleriniz boşa gider.”

“—Sakın ey ümmetim, nasın, ibadullahın seni medh u senâ etmeleri için Allah'ın tâatını vesile etme!” buyuruyor.

Taat ediyor, kendisi güzel güzel namaz kılarken, “İnsanlar beni sena etsin, sevsin!” diye gösteriş yapıyor. Bu düşüncesi netice itibariyle yaptığı amellerinin mahvolmasına sebep olur. Biz buna gösteriş, riyakârlık diyoruz.

i.Kabirlere İşemekten Sakının!

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِيَّاكَ مُ وَالْبَوْلُ فِي الْمَقَابِرِ، فَإِنَّهُ يُوْرِثُ الْبَرَصَ
(الديلمى عن أنس)

¹⁰ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.387, no:1557; Enes ibn-i Mâlik RA'dan,

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.364, no:26483; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.335, no:9750.

RE. 177/1 (*İyyâküm ve'l-bevle fi'l-mekabiri, feinnehû yûrisü'l-berasa.*)

(*İyyâküm ve'l-bevle fi'l-mekabir*) “Kabirlere işlemekten sakının! (*Feinnehû yûrisü'l-berasa*) Çünkü o, beras [Alaca, vitiligo] hastalığına sebep olur.”

Sakın ha mezarlıklarda işlemeyin! Yolunuz geçer, oradan geçmeniz lazım gelir, sıkışmış olabilirsiniz. Fakat bunu oralara sakın yapmayın. Sabredin, başka tarafta yapın. Çünkü beras denilen bir illet var. O illetin insanlarda meydana gelmesine, o mezarlıklardaki işlemesi sebep olur. Onun için buna dikkat edin!

j. Yemeği Çok Yemekten Sakının!

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِيَّاكَ مُمٌّ وَالْبِطْنَةَ مِنَ الطَّعَامِ، فَإِنَّ الْعَبْدَ لَنْ يَهْلِكَ
حَتَّى يُوَثِّرَ شَهْوَتَهُ عَلَى آخِرَتِهِ

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ)

RE. 177/2 (*İyyâküm ve'l-bitnete mine't-taàmi, feinne'l-abde len yehlike hattâ yû'sere şehvetehû alâ ahiretihi.*)

¹¹Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.384, no:1546; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.233, no:6309; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.335, no:9748.

(*lyyâküm ve'l-bitnete mine't-taàmi*) “Yemeği çok yemekten sakının! (*Feinne'l-abde len yehlike hattâ yû'sere şehvetehû alâ ahiretihî*) Şüphesiz kul, şehvetini ahiretine tercih etmedikçe helak olmaz.”

Karınlarınızı çok doyurmaya hevesli olmayın! Sakın karınlarınızı çok doyuruculardan olmayın! Çok yersen ne olur? Yersin, şehvetin artar. Neticede çok zararlar olur.

Kul şehvetini ahiretine tercih ediyor. “Dünyada yaşayayım, yiyeyim içeyim, zevkime bakayım!” diyor. Ahiret onu pek ilgilendirmiyor. Bu onun helâkini mucib olur.

Onun için o okuduğumuz zat, otuz seneden beri, “Ben de şunu isterim!” dememiş. Ekmeğini de kendisi yaparmış. Başkasının hakkı geçmesin diyerekten. Pek bayılırsa bir parça bir şey alır. Onunla kifaf-ı nefis ederekten seksen küsür yaşına kadar yaşamış. Artık ahiret alametleri gözükmeye başlamış kendisinde.

“—Ah, bütün geçen büyüklerimiz hep şehid olarak gittiler. Ben bu dünya şehidliğinden mahrum gideceğim diyerekten içine ateş düşmüş. Şehid olamıyorum, çünkü artık bu yaştan sonra harbe gidip de savaşmam ki, bundan mahrumum!” diyerek üzülürken, son günlerinde üç tane şaki baskın yapmışlar içeriye. Adamcağızı şehid etmişler. O son gününde şehadet mertebesini de oradan almış. Ama hemen ölmemiş. Hakimler gelmiş, doktorlar gelmiş. Tedavi ediyorlar;

“—Bir şeyin var mı, şikâyetçi misin?” diye soruyorlar.

“—Aman, ben iyi olursam, ben onları affettim. Olmazsam da ahirete göçersem, yine onları affettim. Sakın onlar hakkında bir şey yapmayın, ceza tertib etmeyin!” diyor.

Bu çok mühim bir şey. İbrahim Ethem Hazretleri’ni dövmüş birisi. Dövünce işte memlekete de gitmiş övünmüş. Ben o adamı şöyle dövdüm, böyle dövdüm diyerekten. Çünkü garib, derviş kıyafetli bir adam. Kim olsa döver onları.

Ona demişler ki:

“—Çok fena yaptın. Harap olursun, berbat olursun. Dünya da ahiret de sana haram. Çabuk koş, o adamın eline, ayağına kapan, özür dile, af dile!”

Pişman olmuş adam, onun büyük bir zat olduğunu anlayınca.

Gitmiş, bulmuş, eline ayağına kapamış:

“—Aman efendim, ben yanlış yaptım. Affet beni.” demiş

“—Evladım, sen bana o eziyetleri yaparken, ben ona sabrediyordum da Allah-u Teâlâ bana yüksek yüksek makamlar, dereceler veriyordu. Benim o derecelere nail olmama sen sebep oldun. Ben o derecelere nail olurken, senin aşağı düşmeni hiç ister miyim? Ben de, ‘Aman yâ Rabbi, bunu da affet!’ diyordum.” demiş.

Adamcağız o zaman tevbe etmiş, istiğfar etmiş, o da güzel adamlardan birisi olmuş.

Af, Cenâb-ı Hakk'ın bize tembihi ya, af sahibi olun!

Onun için o büyükler böyle ibadete, taate çok önem vermişler. Onlar dünyayı değil de ahireti tercih etmiş insanlardır. Onun için zenginler çok büyük servetler vermişler;

“—Bir ev yapıp verelim sana efendi, üst baş yapıverelim, çeşit çeşit yemekler ikram edelim!” demişler.

Hiç birisine tenezzül etmemiş. Dünyada hiçbir evi de olmadan, hiç onlara tenezzül de etmeden ahirete göçmüş gitmiş.

“—Bana Allah-u Teâlâ ahirette bunları ihsan etsin!” diyerek zenginlerin yemeğini de yemezmiş. Gitmezmiş onların davetine de...
“Onların yemeği kasvet verir.” dermiş.

Ama biz bugün zengin olalım diyerek çabalıyoruz yani.

k. Kin Tutmaktan Sakının!

Harâitî. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِيَّاكُمْ وَالْبَغْضَاءَ ، فَإِنَّهَا أَلْ حَالِقَةُ

(الخرائطى عن أبى هريرة)

¹²enzü'l-Ummâl, c.III, s.451, no:7399; Câmiü'l-Ehâdîs, c.X, s.335, no:9749.

RE. 177/3 (*İyyâküm ve'l-bağdàü, feinneh'e'l-hàlikatü*)

(*İyyâküm ve'l-bağdàü*) “Kin tutmaktan sakının! (*Feinnehe'l- h àlikatü*) Çünkü o helâk edicidir.”

Bağdà'; buğz, kin, düşmanlık.

Hizipçilikte biri diğere muhakkak düşman olur. Bu ötekine; “Bizimkiler daha iyi, sen bize gel!” derken, öteki “Bizim taraf daha iyi, sen bize gel!” der. Bu suretle iki taraf birbirinin düşmanı olur.

Geçenlerde iki müslüman cemaat de birbiriyle güzelce bir dövüşmüşler. İkisi de müslüman, ikisi de namaz kılıyor. İkisi de camide. Fakat ikililerin ayrılıklarından dolayı hem bizim fikrimize iştirak etmiyorsun diye güzelce bir dövüşmüşler. E bu olur mu müslümanlıkta? Ama bunları yapan hep şeytan. Düşmanın da parmağı var bu işte. Fakat genç, körpe fikirler. Bu düşmanın parmağını sezemiyor.

Düşman bizi parçalamak için çeşit çeşit düzenbazlıklar.

Hepsine başvuruyor. İşte bunları nasıl yaparım ben?

Muhiddin-i Arabi Hazretleri'ni beğenmiyorsun. Neden beğenmiyorsun? İşte ondan. İmam-ı Gazali'yibeğenmiyorsun? Nedenbeğenmiyorsun? İşte bundan... E olur mu canım? Senin ecdadın bin beş yüz seneden beri bu yolda yürümüş de sen misin en akıllı insan? Bugün geldin onları tenkit ediyorsun.

Şimdi bakın ilim olur, edep olur; takvâ olmazsa ilmin de kıymeti yok, edebin de kıymeti yok. İlim, edep takvâ ile yürür. Şimdi o eski müctehidlerin takvâsına bak. Gece uyumuyor adam, bütün günü tahsil-i ilim, irfan ile geçiriyor. Gecesini de ibadetle geçiriyor. Bütün gün oruçlu.

“—Ya imam! Kadımız öldü, seni kadı yapacağız!” diyorlar.

İmam-ı A'zam'ın kadı yapacaklar. Biz bugün rüşvet veriyoruz aman beni kadı yapsınlar bir yere diyerekten. İmam-ı A'zam hapiste ölüyor, istemem senin kadılığını diyerekten. Takvaya bak sen.

İkincisi, İmam-ı A'zam'ın zamanında bir koyun çalınmış. Sormuş İmam-ı A'zam, bir koyun kaç sene yaşar? Bir rivayette yedi demişler, bir rivayette on sene yaşar demişler. İmam-ı A'zam Hazretleri, on sene kasaptan koyun eti almamış. Sen bul böyle takva sahibini, elini ayağını öperim senin.

Sen ve ben hepimiz. Bütün günahları işliyoruz. Bilgi çok, kitaplar dolu işte önümüzde. Kaç para? İçimizde bir şey yok. Sonra kalkıyoruz, hepsi önünde. Bu mezhepleri birleştirelim. Neyi birleştiriyorsun? Senin aklınla, benim aklımla olsaydı kıyamet çoktan kopardı. Bunlar hep gavur düzeni, maksat Ümmet-i Muhammed'i parçalamak, birbirine düşman etmek. Boğuşturup, arada kendilerini doyurmak.

I. Bid'atlerden Sakının!

İbn-i Asâkir rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

إِيَّاكَ مُ وَالْبِدْعِ، فَإِنَّكَ لَ بِدْعَةٌ ضَلَالَةٌ، وَكَ لَ ضَ
لَالَةٌ تَصِيرُ إِلَى آل نَارٍ

(كر. عن رجل أيمن الصحابة)

RE. 177/4 (*İyyâküm ve'l-bidai, feinne külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin tasîru ile'n-nâri.*)

(*İyyâküm ve'l-bidai*) “Bid'atlerden sakının!
(*Feinne külle bid'atin dalâleh*) Çünkü her bid'at
dalâlettir. (*Ve külle dalâletin tasîru ile'n-nâr*)
Ve her dalâlet de ateştedir.”

Bid'at, dinde sonradan ortaya çıkarılan, kitap
ve sünnete uygun olmayan şeylerdir. Çok fena
bir şeydir hadd-i zatında. Yani İslâmiyet'e
ekleme yapmak.

Din tamam olmuş;

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكَ مُ دِينَكَ مُ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكَ مُ

نِعْمَتِي

(المائدة: ٣)

¹³ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIV, s.174; Sahabeden bir şahıstan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.221, no:1113; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.334, no:9747.

(*El-yevme ekmeltü leküm dîneküm, ve etmemtû aleyküm ni'metî*) [Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim ve size olan nimetimi tamamladım.] (Mâide, 5/3) ayet-i celilesiyle dinin bütün ahkâmı tebliğ olmuştur.

Namaz: Sabahleyin iki rekattır, öğlen dört rekattır, akşam üç rekattır, yatsı da dört rekattır, bir de vitri vardır. E bunu biz dördü beş yapalım, altı yapalım; olmaz öyle şey.

Oruç: Ramazan'a ait bir ibadettir. Her gün tutmak istersen nafîle olur o, farz olmaz. Farza ekleyemezsin.

Abdest: Eli, yüzü, kolları, ayakları bir kere yıkamak, iki kere yıkamak, üç kere yıkamak.

“—Dört yıkasak?”

Olmaz!

“—Ne olur canım, akıyor işte çeşmelerde su. Dört de yıkasak, beş de yıkasak...”

Yaz mevsimi şimdi, serinleriz ama Peygamber'in gösterdiğinin dışına çıkmamak lâzım!

Bid'at, Peygamber'in yolunun dışına çıkmaktır işte, kısa tabir. Onun yolunun dışına çıktın mıydı bid'atlara gömülürsün. O bid'atlara gömülünce de işin içinden çıkamazsın.

m.Medihten Sakının!

Ahmed ibn-i Hanbel ve İbn-i Cerîr, Hz. Muaviye RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

إِيَّاكُمْ وَالْمَدْحَ فَإِنَّ هَذَا الذَّبْحَ

(حم، وابن جرير فى تهذيبه ن معاوية)

RE. 177/5 (*İyyâküm ve'l-medha, feinnehü'z-zebhu*)

(*İyyâküm ve'l-medha*) “Medihten sakının!
(*Feinnehü'z-zebhu*) Çünkü o, boğazlamaktır, kesmektir.”

Şimdi insanlar tabii hep bir seviyede olmuyor. Bazısı daha bilgin oluyor, daha becerikli oluyor. Bilgisi az olan daha bilgin olanı, becerisi az olan daha becerikli olanı başlıyor medh ü sena etmeye.

O medh ü sena olunan insan, o medh ü senaları duydukça kabarıyor da kabarıyor. Ne kadar insan olgunlaşmaya çalışsa da, tam olgun olamadıkça, bu medh ü senalar onu kabartır, mağrur eder, ucublendirir, kibirlendirir. Netice itibariyle bu da bir boğazlanmadır. Adamı kesmiş olursun bunu yapmakla...

O adamın ölümüne sebep olmuş olursun. Adamın kendisi ölmez ama kalbi ölür. Neden? Ahlâk-ı zemîmelerin sahibi olur. Ucub, kibir

¹⁴Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.98, no:16949; Taberî (İbn-i Cerîr),

Tehzîbü'l-Âsâr, c.I, s.124, no:112; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.94, no:953; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.384, no:1543; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.138, no:258; Hz. Muaviye RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.651, no:8331; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.352, no:9793.

gibi hal gelir kendisine, kalbini öldürür. Kalbin ölüşü, bedenın ölüşünden çok fenadır. Beden ölürse, gidersin işte ahirete... Ama kalp ölürse, günahlara dalarsın, haberin olmaz. Her çeşit fenalıkları yaparsın.

n.Cimrilikten Sakının!

İbn-i Cerîr (Taberî), Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁵

إِيَّاكَ م وَالْبِ خُلَ، فَ إِنَّ الْبِ خُلَ دَعَا قَوْمًا فَمَنَعَ
وَا زَكَاتَهُمْ، وَ دَعَاهُمْ فَقَطَعَ وَ أَرْ حَامَهُمْ، وَ دَعَاهُمْ
فَسَفَكَ وَ دِمَاءَهُمْ

(ابن جرير عن أبي هريرة)

RE. 177/6 (*İyyâküm ve'l-buhle, feinne'l-buhle deà kavmen femeneù zekâtehüm, ve deàhüm fekataù erhâmehüm, ve deàhüm fesefekû dimâehüm.*)

(*İyyâküm ve'l-buhle*) “Cimrilikten sakınınız. (*feinne'l-buhle deà kavmen*) Çünkü cimrilik bir kavmi teşvik etti, (*femeneù zekâtehüm*) onlar da zekâtlarını vermediler. (*Ve deàhüm fekataù erhâmehüm*) Cimrilik onları davet etti, sılai- rahmi kestiler. (*Ve deàhüm fesefekû dimâehüm*) Cimrilik onları davet etti, bu defa kanlarını akıttılar.”

¹⁵ Taberî (İbn-i Cerîr), *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.I, s.156, no:143;

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.452, no:7404; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.334, no:9746.

Buhul hakkında çok sözler dinlemişsinizdir. *Buhul*; cimrilik, eli sıkılık yani. Cimriliğın sınırı iki şeydir. Birisi, zekâtı tamamiyle vermek. Devlete verdiğın vergiler, zekât olmaz. Zekât fakirin hakkıdır.

Zekâtını veriyorsa bir insan, vazifesi tam bitmiş değildir, cimrilikten kurtulmuş olmaz. Zekât Allah emridir, fukaranın hakkıdır. Onu vereceksin bu başka... Yani borcundur senin, borcunu ödedin.

Bir de *hamiyyet* denilen bir ikinci sıfat daha vardır ki, memleketin muhtaçlarına elden geldiğı kadar yardım edebilmek. Memlekete meselâ kış gelmiş. Oduna, kömüre ihtiyaç var. Bugün yıkılan deprem bölgelerine...

Ben zekatımı verdim canım.

Verdin ama bugün oraya yardım lazım işte. Mahallede de olur, komşuda da olur. Böyle bir yardıma muhtaç insanlar. E ben zekatımı verdim, banane. Gidin başka tarafa. Bu hamiyetsizlik ve bahilliğın iktizasıdır. Bahillikten doğar bu yani. Onun için bu .. etmek suretiyle insanları birbiriyle dövüşmeye, boğuşmaya, birbirlerini öldürmeye kadar neticelenmiş bu iş.

o.Küfrân-ı Nimette Bulunmayın!

Ahmed ibn-i Hanbel, Dâra Kutnî ve Taberanî, Esmâ bint-i Yezîd RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz kadınlara hitaben buyurmuşlar ki:¹⁶

إِيَّاكَ نَّ وَكَ فُرَّ الْم نَعْمِينَ! قِي لَ: وَمَا كُ فُرَّ الْم
نَعْمِينَ؟ قَالَ: لَعَلَّ إِحْدَاكَ نَّ أَنْ تَطَّ وَلَ أُيْمَتَ هَا، أَوْ
تَعْنَسَ عِنْدَ أَبَوَيْهَا، ثُمَّ يَرْزُقَهَا اللّ زَوْجًا، ثُمَّ
يَرْزُقَهَا اللّ مِنْهُ وَلَدًا، ثُمَّ يَغْضَبُ الْغَضْبَةَ فَتَكْفُرُ
رَهَ، فَتَقُولُ: وَاللّ مَا رَأَيْتُ خَيْرًا مِنْكَ قَطَّ

(قط حم، طب، عن أسماء بنت يزيد)

RE. 177/7 (*İyyâkünne ve küfre'l-müna'amîn!*
Kîle: Vemâ küfrü'l-müna'amîne? Kâle: Lealle
ihdâkünne en tatûle eymetühâ, ev ta'nüse
inde ebvâbihâ, sümme yertzukahe'llàhu zevcâ,
sümme yertzukuha'llàhu minhü veleden, sümme
yağdabe'l-gadbete fetekfüruhû, fetekülü:
Va'llàhu mâ raeytü hayran minke kattı.))

(*İyyâkünne ve küfre'l-müna'amîn*) “Size in'am edenlerin hakkını inkâr etmekten sakının! (*Kîle*) Denildi ki: (*Vemâ küfrü'l- müna'amîne?*) ‘In'am edenlere nankörlük nedir?’

¹⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.452, no:27602; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.VI, s.518, no:9127; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.360, no:1048; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.164, no:418; İshak ibn-i Râhavyeh, *Müsned*, c.V, s.173, no:14; *Müsnedü'l-Hamîdî*, c.I, s.179, no:366; Taberânî, *Müsnedü's- Şâmiyyîn*, c.II, s.325, no:1426; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.II, s.30, no:531; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV. s.570, no:7658; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVI, s.92; Esmâ bint-i Yezîd RA'dan.

(Kâle) Buyurdu ki: (*Lealle ihdâkünne en tatûle eymetühâ*) Sizden biri ana-babasını yanında dul olarak, (*ev ta'nüse inde ebvâbihâ*) veya kız olarak uzun müddet kalır. (*Sümme yertzükahe'llâhu zevcâ*) Sonra Allah ona bir zevc nasib eder. (*Sümme yertzükuha'llâhu minhü veleden*) Sonra Allah ona çocuk nasib eder. (*Sümme yağdabe'l-gadbete fetekfüruhû, fetekülü*) Sonra o kadın bir sebeple hiddetlenir de kocasına karşı küfran-ı nimette bulunur da şöyle der: (*Va'llâhu mâ raeytü hayran minke kattı*) 'Allah'a yemin ederim ki, senden aslâ bir hayır görmedim!' der."

Bu küfrân-ı nimet çeşitli olmakla beraber, burada bir tanesinden bahsediliyor. Kadınlar için diyor ki:

"—Bir hanım epey bir vakit kocaya varamadı. Babasının evinde kaldı, dulluğu uzadı. Sonra bir gün Allah ona bir koca nasib etti, evlendi. Derken, Allah-u Teâlâ ona bir de çocuk verdi. Sonra bir gün efendisine kızdı;

"—Seninle şu kadar senedir yaşıyoruz ama vallâhi bir hayrını görmedim!' dedi."

Kızdı, sinirlendi. Kızınca, böyle söyleyiverdi. Onun için nimetlere küfran edici olmayın!

Babanın evinde kalsaydın dul olarıktan, ne olacaktı halin senin? Şimdi Allah sana hem koca verdi, hem çoluk çocuk verdi. E ama bazen zaruretler de olur. O zaruretlere de boyun eğmek lazım. Boyun eğmezsen, küfran-ı nimet edersen, o da caiz değil.

p.Ağrı İçin Okunacak Dua

Bir tanecik daha şurada okuyayım.

Taberânî, Osman ibn-i Ebü'l-As RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

أَيُّكُمْ وَجَدَ أَلَمًا، فَلْيَضَعْ يَدَهُ إِلَى مَنْى عَلَيْهِ،
وَلْيَذْكُرْ اسْمَ اللَّهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، وَلْيَقُلْ: أَعُوذُ
بِعِزَّةِ اللَّهِ وَكَدْرَتِهِ، مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ، وَأُحَازِرُ،
سَبْعَ مَرَّاتٍ

(طب. عن عثمان ابن أبي العاص)

RE. 177/8 (*Eyyüküm vecede elemen, felyeda' yedehü'l-yümnâ aleyhi, velyezküri'sma'llâhi selâse merrât, velyekul: Eüzü bi- izzeti'llâhi ve kudretihî, min şerri mâ ecidü, ve ühâziru, seb'a merrât.*)

Şimdi bakın, kendimize güzel bir ölçüdür bu şimdi. İnd-i ilâhiyedeki kıymetimizin ne olduğunu gösteren bir ölçü.

(*Eyyüküm vecede elemen*) “Herhangi biriniz bir yerinde elem hissederse, bir rahatsızlık olursa...” Baş ağrısı, karın ağrısı, kol ağrısı, diz ağrısı...

¹⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.45, no:8342; Osman ibn-i Ebü'l-As RA'dan,

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.70, no:28402; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.380, no:9862.

(*Felyeda' yedehü'l-yümnâ aleyhi*) “Sağ elini o ağrıyan yere, elem duyduğu yere koysun, (*velyezküri'sma'llâhi selâse merrât*) üç defa Allah-u Teâlâ'nın ismini ansın, (*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) desin. (*Velyekul*) Onun arkasından şöyle desin:

أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ، مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ، وَأَحَازِرُ

(*Eüzü bi-izzeti'llâhi ve kudretihî, min şerri mâ ecidü, ve ühâziru*) ‘Hissettiğim ve çekindiğim hastalığın şerrinden Allah-u Teâlâ'nın izzet ve kudretine sığınırım.’

(*Seb'a merrât*) Bunu da yedi kere söylesin!”

Yetmiş kere söylüyor, para etmiyor. Niçin? Ne ağzımız ağız, ne elimiz el... Haram yiyen bir ağız, haram tutan bir elde ne hayır olacak? Bunlar tesir ediyordu o gün, çünkü okuyan insanların ağzı da temiz, eli de temiz. Bir kere okuyunca ne ağrı kalıyordu, ne sızı kalıyordu. Bugün biz okuyoruz, hiç fayda etmiyor. Sebebi? Günah dolu her tarafımız.

r. Varisin Malını Kendi Malından Çok Sevmek

Şunu da okuyayım, bu yukarıdaki derslere güzel bir bağdır.

Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim, Ebû Ya'lâ ve Hennâd Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

أَيُّكُمْ مَالٌ وَارِثُهُ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنْ مَالِهِ؟ إِيَّاهُ
أَنَّهُ لَيْسَ مِنْكُمْ أَحَدٌ، إِلَّا مَالٌ وَارِثُهُ، أَحَبُّ إِلَيْهِ
مِنْ مَالِهِ، مَا لَكَ مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا قَدَّمْتَ، وَمَا لَكَ
وَارِثِكَ إِلَّا مَا أَخَّرْتَ

(حم.خ.م.ع. وهناد عن ابن مسعود)

RE. 177/9 (*Eyyüküm mâlü vârisihî ehabbü ileyhi min mâlihî? İ'lemû ennehû leyse minküm ehaden, illâ mâlü vârisihî, ehabbü ileyhi min mâlihî, mâ leke min mâlike illâ mâ kaddemte, ve mâlü vârisike illâ mâ ehharte.*)

(*Eyyüküm mâlü vârisihî ehabbü ileyhi min mâlihî.*) “Hanginiz, vârisinin malını kendi malından daha çok sever? (*İ'lemû ennehû leyse minküm ehaden*) Biliniz ki, sizden hiç kimse yoktur ki, (*illâ mâlü vârisihî, ehabbü ileyhi min mâlihî*) varisinin malı kendisine, kendi malından daha sevimli olsun. (*Mâ leke min mâlike illâ mâ kaddemte*) Kendi malından sana mal olan, senin ancak takdim ettiğindir, önden gönderdiğindir. (*Ve mâlü vârisike illâ mâ ehharte*) Geriye bıraktığın da varisin malıdır.”

¹⁸ Neseî, *Sünen*, c.XI, s.380, no:3554; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.382, no:3626; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.65, no:153; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.205, no:3331; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.368, no:6301; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.99, no:6439; Şâşî, *Müsned*, c.II, s.386, no:771; Hennâd, *Zühd*, c.I, s.334, no:610; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.129; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.380, no:16149; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.379, no: 9860

Hepiniz mirasçının malını daha çok seviyorsunuz kendi malınızdan. Kendi malınızı sevdiğiniz yok, mirasçının malına bayılıyorsunuz. Sevginiz hep mirasçının malınadır.

Senin malın ahiretine gönderdiğindir. Yoksa elindekiler senin değildir. Elindekiler, gözünü yumunca mirasçıya kalır. Fakat ahirete ne kadar gönderebiliyorsun? Devede kulak.

“—Ne takdim ettin?”

“—Zekât verdim.”

“—Eh, borcunu ödedin.”

“—Hayrât u hasenat?”

Ne kadar yaptınsa... Geriye bıraktığın senin değildir. Gözünü yumduğundan itibaren hepsi mirasçınındır. Bağırsan, çağırsan;

“—Ben bunları şuraya bağışladım, benim için şu camiye yapın! Benim için şu mektebi yapın! Benim için şu fakirleri giydirin! Bakın nasihat ediyorum, vasiyet ediyorum size...” desen, kıymeti yok, bitti.

Senin sözünün devri geçti. O zaman senin sözün kat’iyyen tatbik olunmaz. Onun için, vakti zamanında, hayattayken, kendine hakimken, malına hakimken ahirete yollayabiliyor musun?

Bak şu adamcağız [İskender Paşa], Allah rahmet eylesin, her gün ne kadar dua alıyor şimdi. Niçin? Vaktiyle yapmış, koymuş buraya bunu. Beş yüz sene olmuş aşağı yukarı. Beş yüz seneden beri içerisinde yapılan ibadetlerin sevabı o adamın defterine güzelce geçiyor. Ne büyük saadettir, ne büyük nimettir bu!

Ama bu adam tek başına yapmış bunu, İskender Paşa'nın camisi. Öteki filan paşanın, öteki filan beyin. Bugün bu camiyi tamir için kalkıyoruz, penceresi kırılıyor, camı kırılıyor. Ortalığı taciz ediyoruz; yardım edin, yardım edin, camimizi tamir edin... Yüzlerce kişi, binlerce kişi bir tamiri beceremiyor. Her yerde böyle ya...

Allah kusurlarımızı affetsin. Demek ki mirasçımızın malını seviyoruz. Kendi malımızı sevsek hemen veririz, elimizde varken...

“—Sonra ölürken vasiyet ederim!”

Kıymeti yok o vasiyetin. O dinlenmez, meşru değildir.

Allah kusurlarımızı affetsin, tevfikat-ı semadanîyesine mazhar etsin. Cümlemize hüsn-ü hatimeler nasîb ü müyesser eylesin...

Li'llâhi'l-fâtiḥah!

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

